

ASAASIYAADKA KOMBOSTI

Kombosti waa bacrimiye ama maado barawn ah dhanka midabka oo ciidda u eg oo laga sameeyo geedo iyo nooleyaal qurmay. Waxaa dheer soo saaridda carro qiimo leh oo nafaqo iyo nolol ku darta carradaada, kombosti samayn waxay yareyn kartaa shucaaca gaaska guriga cagaaran (green house gas) oo waxay yareyn kartaa wasaqeynta biyaha. Hoos waxaa ah talooyin ku saabsan in guriga aad ku samayso kombosti.

WAXA AY TAHAY IN KOMBOSTIGA LAGA SAMEEYO

CAGAAR: huuri oo ku dar wax nitrojiin badan leh

Qudaar macaan iyo midda la karsho haraagooda, caws fareesh ah iyo cawska haraaga ah ee beerta laga soo guray, caleen shaah, qaxwo, ubax cusub, iwm.

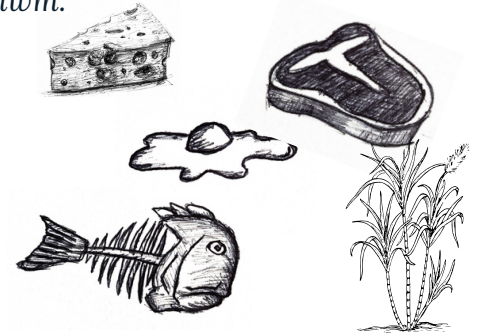
WAXYAABO MIDAB BARAWN AH LEH: waxyaabo qallalan oo kaarboonku ku badan yahay

Jabjab yaryar oo alwaax ah, caleemaha geedaha ka dhacay, dhuunta biyaha lagu cabbo, geed qallalay wax laga soo gooyay, xash alwaax oo aan wax kale lagu darin, rooti, sabuul galley, wargeys la jeexjeexay, iwm.

KOMBOSTI HA KA SAMAYN WAXYAABAHAAN

Hilib, kalluun, waxyaabo caano laga sameeyay, ukumo, geedaha aan loo baahnayn ee faafa, geedo dhintay, geedo yaryar oo aan loo baahnayn, caagag, dhalooyin, baruur ama xayr, iwm.

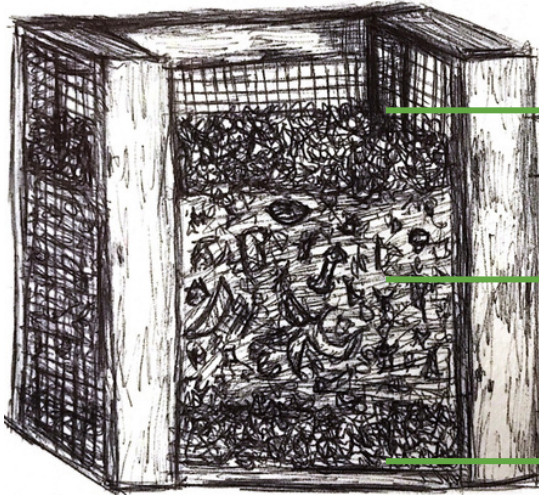
SIDA LOO SAMEEYO KOMBOSTI

- **SOO ARUURINTA WAXYAABAHA LAGU DARAYO.** Soo aruuri saamiga ku habboon waxyaabaha uu ka koobnaan doono, oo qiyaas ahaan dhan labo qeyb oo "waxyaabo barawn" ah iyo hal qeyb oo caggaaran, mug ahaan. Katixraac qaybta sare maaddooyinka kombosti ee lagu taliyay heer qoys.
- **DIYARINTA MAADDOYINKA LAGU DARAYO:** Jarjar dhammaan maaddooyinka waaweyn oo ka dhig cadad yaryar si qurmintoodu degdeg u noqoto. Intaas kadib aad isugu qas waxyaabaha barawnka ah iyo kuwa cagaarka ah wadajir ayagoo ah. Ugu dambayn, waxaad waxa la isku qasay ku shubtaa baaldiga kaddibna ku dabool rastadaada saddax inji ilaa shan inji oo waxyaabo barawn ah ama waxyaabo qeyb ahaan la dhammeeyay in kombosti laga dhigo. Inaad saa u daboosho rastadaada waxay gacan ka geysataa dhimidda cayayaanka iyo dhibaatooyinka urka.

- **KOMBOSTI FIRFIRCOON:** Ugadi rastada kombostigaaga sida la rabo. Ayadoo u gedgedinta kombosti si joogto ah ay dedejiso hannaanka qurmidda ama burburidda, waxaad gedin kartaa rastada kombosti in tiro yar haddii aad rabto ayadoo ay ku xiran tahay awoodaada.
- **DAWEYN:** Ayadoo aysan jirin wax cunno ah oo haraadi ah oo muuqda oo kujira rastadaada kombosti, dhinac u dhig kombostigaaga si aad u daweyso, u koriso, oo hannaanka burburiddana aad u dhammaystirto.
- **ISTICMAALKA:** Uisticmaal kombostigaaga diyaarka ah beertaada!

*Soo saaridda kombosti dhammaystiran waxay qaadan kartaa shan bil ilaa hal sanno

Sawir Khiyaali ah oo ay Qortay Olivia Golden.

3. Dhanka kore ka saar dabool ah waxyaabaha barawnka ah ama kombosti qeyb ahaan la dhammaystiray (saddex ilaa shan inji)

2. Waxa isku qasan oo labo qeyb tahay maadada barawnka hal qeybna tahay maadada cagaaran.

1. Ku bilow adigoo aasaas uga dhigaya waxa ka samaysan maadada barawnka ah ama kombosti qeyb ahaan la dhammaystiray (saddex ilaa shan inji).

TALOOYINKA MAAREYNTA

EEG QOYAANKA: Rastadaadu waa inay qoyan tahay, laakiin heerkeeda qoyaanku uusan u ekeyn sidii isbuunyo aad loo qallajiyay oo kale. Haddii rastadaadu aad u qoyan tahay, ku dar wax badan oo kale oo ah maadada barawnka ah. Haddii ay aad u qallalan tahay, biyo kudar. Tani waxay gacan ka geysataa yareynta urka waxayna u saamaxdaa waxyaabaha wax qurmiya ama burbursha inay maadada ujebebiyaan si aad u dhaqso badan.

ISTICMAAL HABABKA HORJOOGSADA CAYAYAANKA: Si looga hortago cayayaanka, xaqiiji in wixii haraa cunto ah gebi ahaanba lagu daboolo waxyaabaha kasamaysan maadooyinka barawnka ah, oo haku darin hilib ama waxyaabo kale oo laga soo saaray xayawaano, oo baaldiyada kombostiga ku xooji siligga isku gudgudban ee birta steel-ka ah, oo aad u rogrog rastadaada si aad u carqaladayso hawsha cayayaanku wado. Sidoo kale ka dheeree baaldiyada deyrka ama derbiyada haddii ay suurtoagal tahay.

TIJAABI KOMBOSTI ISTICMAALKA HORTII: Markii aad ku fakarto in kombosti-gaagu diyaar yahay, dhowr sacab intii dhan ku shub bac oo xir bacda ama ku shub dhowrka sacab garaafe oo ku dabool. Bacda kombostigu kujiro dhig oo uga tag bannaanka ugu yaraan hal maalin oo buuxda. Haddii kombostigu uu yeesho urka ama shiirka sida wax bololay oo kale, waxaa uu u baahan yahay waqti dheeraad ah oo ay tahay inuu kusii burburo. Haddii uu usoo carfo sidii saxansaxo iyo dhul roob helay oo udgoon, diyaar marka wuxuu u yahay in la isticmaalo.

Ilaha xogtaan laga soo qaatay: Boston Public Works iyo NYC Compost Project.